

קשר ותקשורת

חשוב שהלמידה תתקיים בתוך ההקשר הקהילתי שבו חיים הילדים, בהווה ובשגרת היום יום שלהם, על מנת לייצר רציפות במענים החינוכיים. על כן, יש לעשות מאמץ להכיר את ההקשרים השונים והדמויות המשמעותיות בהם:

1. היכרות כללית עם הקהילה/קהילות עימה אתם עובדים, ההיסטוריה הכללית והמיידיית שלה (מה חוותה באירועי אוקטובר), ודמויות המפתח בה.
2. קשר עם הורי הילדים בדרכים מתאימות לקהילה, למלון ולצוות החינוכי (אסיפת הורים, שיחות טלפון עם ההורים, פעילות משותפת הורים ילדים אחרי התבססות העבודה וכד').
3. במידת האפשר, קשר עם מסגרות המקור של הילדים.

למה בית ספר במלון?

פגיעה בסדרי עולם היא חלק משמעותי בטרומה. הלמידה בבית הספר היא התפקיד העיקרי של ילדים בעולמנו, והחזרה ללמידה מסודרת מאפשרת התארגנות, חזרה לרצף ולתפקיד, ועל כן גם חזרה לתחושת המשמעות – ולסדרי עולם. במציאות הנוכחית, בית הספר במלון הוא מסגרת שבתוכה מתאפשר מענה מארגן ומווסת שמביא להגברת חוסן

צוותי הוראה יקרים,

בחרתם בתקופה מורכבת זו לקבל על עצמכם תפקיד חשוב, של ליווי ילדים מקהילות שפוננו מבתיהן, בתהליך ההדרגתי והמורכב של חזרה לתפקודי יום יום, והגברת החוסן, זאת בתנאים מורכבים ביותר ומאתגרים. חלק מהאתגר בעשייה חשובה זו הוא היכולת לשאת את אי הוודאות, להתגמש מול שינויים, לעתים יומיומיים, ולזכור שדברים לא יהיו תמיד כפי שתכננו, חלמנו או קיוונו. זכרו גם מול הקשיים, כמה חשובה ומשמעותית העשייה, ואל תהססו לפנות לעצה, תמיכה או עזרה.

7. דגש מיוחד על וויסות פיזי (דרך תנועה, ספורט, תרגילי נשימה וכיווצי שרירים, ועוד), שכן רבים מהילדים נמצאים באופן טבעי בדריכות ורמת עוררות גבוהה. עבודה דרך הגוף מאפשרת לפרוק ולהרגיע. פעילויות אלו מתאימות גם לפתיחת או סיום היום.

8. ביסוס תחושת מסוגלות ועשייה אצל הילדים, בתחומים שונים, על ידי התמודדות עם אתגר מותאם (למידה והישגים הם חשובים, במידה שבונים תחושת הצלחה ומחזקים מוטיבציה).

9. בדיקת נוכחות = מחויבות ואכפתיות. להתייחס אל מי שלא הגיע, ולבדוק עם ההורים. התייחסות אל כל ילד וילדה מגבירה את תחושת הנראות והשייכות, ואת משמעות הקבוצה עבור כל הילדים.

10. משחקי היכרות וגיבוש לאורך תקופת הלימודים, יהוו גם הם בסיס ליצירת שייכות ומשמעות.

11. קשר אישי משמעותי עם דמויות המבוגרים הקבועות כגורם מרגיע, מווסת ומעודד שייכות.

12. עבודה עם תכנים מותאמים למצב, מומלץ להתייעץ בצוות הפדגוגי והטיפול המלווים את ביה"ס

1. סדר יום מובנה, ברור, הכולל מבנה של פתיחת וסגירת יום (תפילה, התעמלות, וויסות, שיחה).

2. ארגון הסביבה הפיזית באופן מותאם לאופי המסגרת ומאפייני הפעילות בה, מקום קבוע לכל כיתה, אפשרות לנוכחות של עשיית הילדים במרחב (יצירות, ימי הולדת וכו').

3. ארוחת עשר. ילדים זקוקים לארוחת ביניים, ילד רעב אינו פנוי ללמידה, ליצירת קשר או למשחק.

4. דמויות קבועות ככל הניתן בכל כיתה, לפחות המרכזיות (מחנכת או שתי מחנכות, מתנדבת).

5. למידה ביחידות קצרות, או לחלופין מחולקות כך שהלמידה הפרונטלית משולבת בלמידה פעילה, ובפעילויות המקדמות חוסן - למידה חווייתית, יצירה, פעילות גופנית והפגה.

6. חיבור הילדים למשאבים שנותנים להם כוח להתמודד, באמצעות חשיפה לששת גורמי החוסן המרכזיים המוכרים לנו, (גש"ר מאח"ד).

מענים ואבחנה מبدלת

כיוון שמדובר בקהילות שלמות שעברו טראומה, סביר שילדים רבים יפגינו מאפיינים של מצוקה. אלו עשויים לעתים קרובות להיראות כמו מאפיינים של הפרעת קשב וריכוז (חוסר שקט רגשי ומוטורי, קושי להתרכז, קשיים בזכרון, אימפולסיביות), כמו גם מאפיינים של הפרעות נוספות (הסתגרות, הפרעות התנהגות, ועוד). בנוסף קיימים מאפיינים ייחודיים לטראומה, כמו סירוב לאכול, עיגולים, שחורים מסביב לעיניים שמעידים על קשיי שינה, סירוב ללכת לשירותים או הליכה תכופה לשירותים, קושי משמעותי להיפרד מההורים בתחילת היום או מאנשי צוות מרכזיים במהלך היום.

תוך כמה ימים, ילדים רבים יגיבו לקשר ולסביבה רציפה ומוססתת ברגיעה, ואולם יש ילדים שימשיכו להפגין אותות מצוקה, וסביב אלה יש לקיים בירור והתערבות (בדומה למה שהיינו מקיימים במסגרת חינוך בשגרה, אלא שיש להקפיד על התנהלות תקינה בתנאים המורכבים שקיימים במלונות):

פנייה לאשת מקצוע במלון (פסיכולוגית חינוכית, קלינית או עובדת סוציאלית, לפי הצוות הקיים במלון) לצורך חשיבה והתערבות ולצורך הדרכת הצוות החינוכי על מענה מותאם לילד.

בתיאום ההורים, יצירת קשר עם צוות בית הספר/הגן של הילד מהבית.

יידוע ההורים ובירור על רקע קודם. בין היתר חשוב לשאול את ההורים על שינוי משמעותי בהתנהגות הכללית, מצב הרוח או תפקודי בסיס (תזונה, שינה, נקיון).